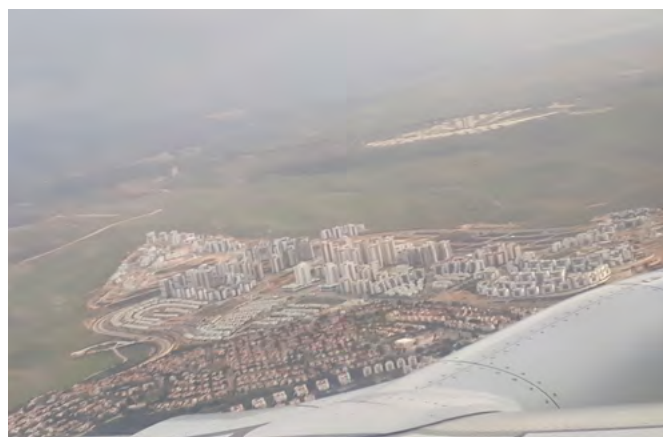
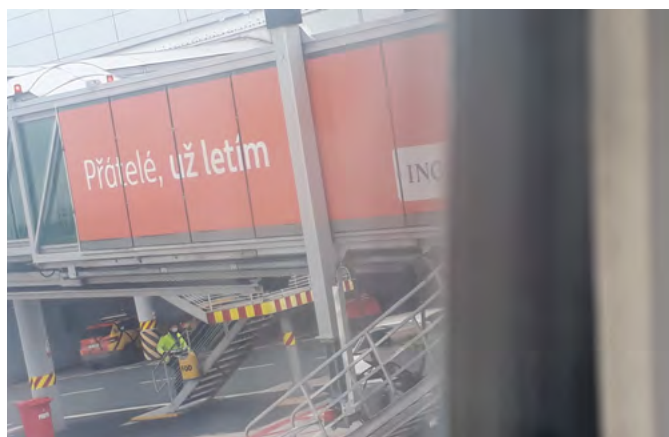

GOD bless you, Israel

Fotoreportáž z výprav do Izraele v únoru, dubnu a listopadu 2022

Letos jsem se opět vydala do Izraele. Uvědomila jsem si, že po dvouleté přestávce zapříčiněné kovidovou epidemií tam prostě chci, i kdybych do Země zaslíbené měla doplovat. A protože pauza to byla opravdu dlouhá, řídila jsem se rčením svatého Augustina, který říkal, že svět je kniha a ti, kdož necestují, čtou jen první stránku. Řídím se tím ostatně celý život. Na jaře jsem to „otočila“ dvakrát a na podzim potřeť. Během těchto tří cest mi – biblicky řečeno – Bůh nahradil dny, které pozřely kobylky, setkala jsem se s mnohými svými izraelskými kamarády, seznámila se s dalšími spřízněnými dušemi a v archivech jsem také nepřišla zkrátka. Prozkoumala jsem nové oblasti a nová místa a vím už teď, že do mnoha těchto míst se budu ráda vracet.

ÚNOR 2022

Mlha přede mnou v Praze, mlha za mnou v Izraeli. A do toho pršelo, jen se lilo. Prostě pořádný únor. Nebylo to žádné nanicovaté izraelské mrholení, ale pořádný kotel vody za krk hned po výstupu z letadla při čekání na autobus, který nás pak převezl do příletové haly.

Směr Tel Aviv z Ben Gurionova letiště.

Taky je to nějaký směr, tentokrát v arabštině. Ale jaký a kam?

Americká představa o skříní; hostel Florentin House je zařízen v americkém stylu. A ano, každý pokoj je konstruován jako krypt.

Výtečné bary ve známé tel-avivské čtvrti Florentin. Nejen skautingem živ je člověk – aneb Šetřete vodou a pijte pivo 😊!

Až doteď jsem netušila, že vlastním realitní kancelář... 😊

Po několika dnech v Tel Avivu a práci v místních archívech se přesunuju na svůj „základní tábor“ v předzahradce pouště, k Hance Sternlichtové do Kiryat Gat. Tohle děvče se skautskou výchovou titulují jako šéfkou svých izraelských andělů strážných, nebo zkráceně „vrchní šéfarchanděl“.

*Přátelé z Kiryat Gat Zvika a Irit Jakobsonovi. Plukovník Jakobson jako tankista IDF bojoval v mnoha bitvách, a pokaždé, když se setkáme, si vzpomenu na jeho slova:
tolerance omylu je nulová, když nepřítel, proti kterému bojuješ, je jen pár minut jízdy od tvého kibucu...*

Po jomkipurské válce: mladý Zvika Jakobson přijímá blahopřání od generála Mordechaje Gura. Vlevo stojí Šimon Peres, budoucí izraelský prezident.

Vždypřítomnou válku představují i sbírkové předměty v archivu kibucu Dorot, který – jen tak mimochodem – spoluzakládala židovská parta z Československa. Tenhle artefakt je z dob první války o nezávislost Izraele v roce 1948 a mně by opravdu hodně zajímalo, zda ten, kdo přilbu nosil, arabský útok přežil.

Takhle nějak to vypadalo na pozorovatelském stanovišti na severní straně Dorotu. Nápis říká, že dnes na tomhle místě stojí sportovní hala. Při obraně kibucu zahynulo několik mládenců z československé party: Gideon Gelobter, Honza Taussig, Walter Bonhardi... A věřte, že bylo co bránit – viz následující fotografie.

Děti v kibucu Dorot.

Nelly Guttmannová-Prezma pochází z Pacova na Vysočině. Je poslední žijící československou osadnicí kibucu Dorot; také ona na svých ramenou nese děsivou minulost evropského Židovstva: holocaust přežila jako jediná z rodiny.

Plukovník Jakov Adler, další česko-izraelský hrdina. Válku přežil v Norsku a Švédsku, kam emigroval s rodiči a sestrou. Celý svůj následující život věnoval pomoci potřebným: jako ředitel lékařské sekce jednotek IDF se zúčastnil mnoha záchranných misí izraelské armády při živelných katastrofách po celém světě. Dnes žije v Césareji – a rozhovor pro Židovské muzeum poskytl velmi ochotně.

K Hance na základnu se vracím každý večer, zpracováváme různé materiály, překládáme dokumenty z hebrejštiny nebo němčiny, a poznámky přibývají. Do této země se vracím, abych hledala souvislosti, každou minutu si uvědomuju, že jsem tady kvůli práci, ale někdy je ten pocit velmi svazující. V Izraeli pro mě rozhodně neplatí středověké úsloví o tom, že když Pánbůh vyráběl čas, udělal ho hodně. I kdybych si naplánovala sebedelší pobyt, nikdy nebude dostatečně dlouhý a přestěhovat se sem bohužel nemohu, jakkoliv bych to ráda udělala. Postupně také měním zaběhaná pořekadla: už například nepoužívám frekventované „mám práce jako na kostele“, ale příhodnější „jako na synagoze“. V dalších dnech se přesunuji více na sever.

V archivu kibucu Ma'ayan Zvi, kde mám také pár přátel, jsem narazila na fotografie z pionýrských dob. Tenhle kibuc založili němečtí členové Makabi Hacair. Na fotce pochoduje zakladatelská skupina, členové oddílu „Hindenburg“. Čechoslováci se přidali o pár let později.

Symptomatická fotografie. Takhle vypadaly začátky budování každého kibucu. Na výkup půdy se vybíraly finanční prostředky při všech možných příležitostech, ve velkém se účastnila i československá sionistická mládež. Traduje se, že každý metr půdy přišel Národní fond zhruba stejně draho jako čtvereční metr v obchodních centrech v Londýně nebo v New Yorku. Zakoupené pozemky ovšem nebyly k použití a Arabové se jich rádi zbavovali v domnění, že jen hlupák si koupí takhle zpustlou půdu. V Ma'ayan Zvi nemuseli osadníci zápasit s pískem, dunami nebo s kameny, bylo to přesně opačně: vysoušeli močály a trápila je malárie.

Děti všude ve světě představují budoucnost. Také v kibucu. Byly živým pokladem Země izraelské. Jejich výchově a vzdělávání bylo vždy věnováno hodně úsilí a stalo se zvykem, že první stavbou z cihel či kamene byl dětský dům – byť všichni ostatní spali ve stanech. Železné, neporušitelné pravidlo...

Po několika dnech strávených v Ma'ayan Zvi jedu do Kfar Masaryk, snad nejnámějšího „československého“ kibucu. Miluju to tady. Ještě ani jednou jsem návštěvu nevynechala. To místo mě láká podobnou silou jako zlatokopa zlatý důl, zdá se mi, jako by mi tady místo krve proudila žilami jedinečná energie této země tak nějak víc. Je to něco, co se děje na nevysvětlitelné úrovni mojí bytosti – a nedá se to dobře popsat. Respektive nedá se to popsat vůbec. Také zde mám základnu, perfektní bydlení, a vyjždím na výpravy za dobrodružstvím do blízkého i vzdálenějšího okolí.

I tady se setkávám z fotografiemi ze začátků výstavby kibucu. Prvními osadníky byli českoslovenští skauti z hnutí Hašomer Hacair. Možná proto mám tohle místo tak ráda – mí dávní předchůdci zde zanechali hodně potu, krve, a ano, mnohdy i slz...

Stavba strážní věže vždy patřila k těm nejdůležitějším událostem. K jejímu vztyčení bylo zapotřebí mnoha silných mužů a zkušených odborníků.

První osadnické domky.

Tenhle přežil do dnešní doby.

Některé jejich stavby najdeme v kibucu do dneška, často ve zmodernizované podobě, přizpůsobené dnešním potřebám.

Momentka ze současného Kfar Masaryk. Doby, kdy zde řádili komáři rodu Anopheles, přenášející malárii, jsou dávno pryč.

Strom zasazený prezidentem Václavem Havlem během návštěvy Izraele v dubnu 1990. Cesta to byla více než symbolická: také první prezident Československa T. G. Masaryk navštívil Zemi izraelskou v dubnu (1927) jako první a jediný z tehdejších významných státníků. Václav Havel tak po pádu komunistické totality znovunavázal na tradičně dobré vztahy, které jsme s touto zemí měli.

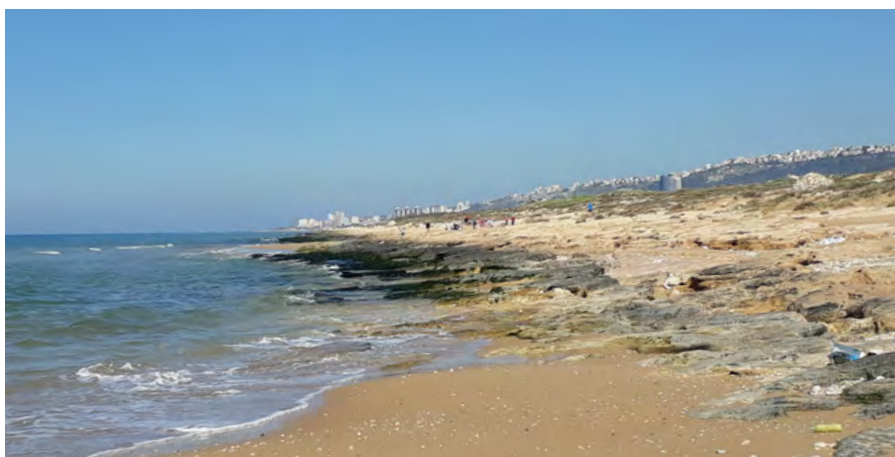
Vyrážím do HaChotrim, kibucu založeného v roce 1941. Žije zde Handa Drori, původně Polláková, pochází z Olbramovic. Holocaust přežila úplným zázrakem, přišla o všechno, na českou zemi ale nezanevřela. Jsme letité kamarádky a tak sem mířím při každé návštěvě Izraele.

Už jsem viděla leccos, ale párnovník bude nejspíš nějaký nový dendrologický druh, zdejší specialita 😊.

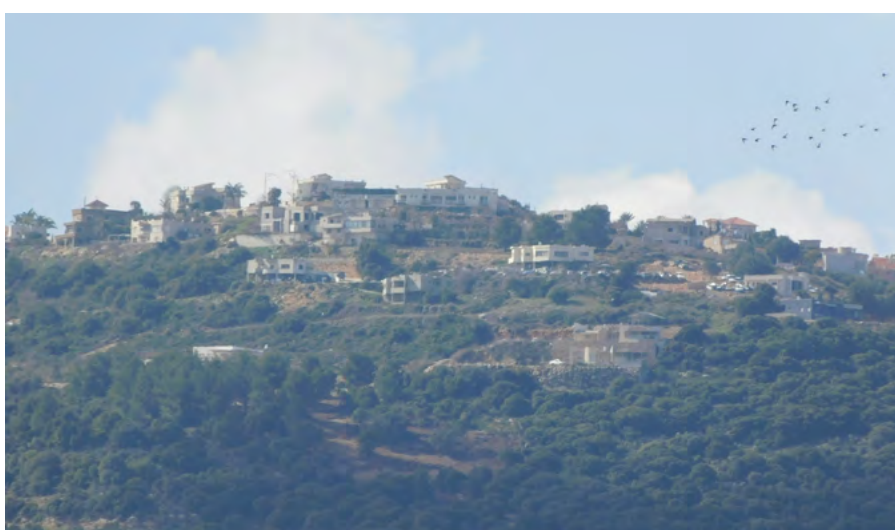
Handa Drori, únor 2022

Z HaChotrim je to pár set metrů na pobřeží. V dálce se na karmelských kopcích rozložila Haifa.

Tento památník nad mořem postavili vojáci svému veliteli Zeevu Eilonovi; pocházel z HaChotrim a zahynul ve službě při autonehodě v poušti mezi dunami.

Následující ráno je mlha jak v Rákosníčkovi. Při bližší ohledání ale zjistím, že to není žádná mlha, ale chamsin jak bič; to „hnědo“ ve vzduchu je drobný písek. Tak si vzpomenu na svého šéfarchanděla Hanku Sternlichtovou a její copyright: buď připraven, blíží se k nám Sahara... Nevím ale, jestli je na této šedomodrozelené fotografii dostatečně zřetelné to hnědo v luftu. Městečko Kiryat Tivon se v této hnědi nepatrně ztrácí.

Z Kiryat Tivon pokračuju směrem k Saridu, kibucu, který spoluzakládali Čechoslováci ze skupiny Bibracha. V roce 1930 zde k osmdesátinám prezidenta T. G. Masaryka vysázeli les, o který se KKL, Keren Kayemet LeIsrael, tj. Národní židovský fond, stará dodnes. Na této cestě mě provázela archivářka kibucu Sarid Ayelet Karu Rosen, představující třetí generaci zdejších osadníků. Její předkové pocházejí z Ostravy. A Timna Livne zastupovala druhou generaci.

V Masarykově lese u kibucu Sarid.

T. G. Masaryk má v Izraeli dobré jméno. Československé Židy podporoval všemi možnými způsoby a oni na to nikdy nezapomněli. Vynikající vzájemné vztahy se Státem Izrael přetrvaly do dneška.

Archivářka Ayelet Karu Rosen, třetí generace ostravské rodiny Rosenzweigů, která do Země izraelské přišla před mnoha desetiletími. Vpravo Timna Livne, dcera legendy československého sionistického hnutí Pavla Gory Schliessera.

Památka na otomanské časy, malé muzeum pod širým nebem – bývalé nádraží u městečka Kiryat Tivon.

Dubnová výprava nezačala dobře. Vlastní plánování se odehrálo vzápětí poté, co jsem se v únoru vrátila do Prahy. Za dva dny po návratu totiž přišla naprosto nečekaná zpráva o sebevraždě Waltera, jednoho z mých blízkých izraelských přátel. Sám sebe nazýval Walter – Sudeťák, pocházel z Frymburku a holocaust přežil v Praze jako ukryvané dítě. Bylo tedy jasné, že v nejbližším možném termínu se musím do Izraele vrátit a moje první kroky povedou do HaOgenu...

V HaOgenu u hrobu Waltera Woitsche.

DUBEN 2022

V tomto kibucu jsem měla základnu u kamarádky Urit, a protože se blížil Pesach, ke snídani jsem dostávala „macabrait“, jídlo vyrobené z nalámalých macesů přelitých rozšlehaným vejcem. Vynikající bašta!

Šla jsem se podívat na akci místního oddílu Hašomer Hacair. Toto sionistické hnutí bylo v Československu korporativním členem Svazu skautů a skautek RČS. V HaOgenu vede oddíl Hašomer Hacair vnuk Rafiho BenShaloma, jednoho z vůdců tohoto hnutí u nás – a také autora následující fotografie.

A takhle tábořili šomeři v roce 1939 u Borohrádku. Část z těch, kteří se tábora účastnili, se pak stala členy kibucu HaOgen.

Z HaOgenu jedu i do nedalekého Givat Chaim Meuchad. V Československu si parta členů Tchelet Lavan, kteří se do Země izraelské chystali, říkala „kibuc Gimel“ podle jednoho z písmen hebrejské abecedy. Proto to G na začátku obou názvů...

S historií se tady člověk opravdu setkává na každém kroku. Fotografie židovských skautů z hnutí Tchelet Lavan na táboře v roce 1932; dostala jsem ji od syna Felixe Ortnera, který v Izraeli přijal jméno Atar a nově se „utábořil“ v kibucu Givat Chaim.

Návštěva u Davida Ortnera, Felixova syna. Prohlížíme dokumenty.

Poté se vracím na základnu v pouštní předzahrádce ☺; jedu do Kiryat Gat k Hance Sternlichtové. Věřil by někdo, že této dámě je dvaadevadesát?

Hanka mezi svými. Před válkou a těsně po ní byla ve východočeských Holicích členkou dívčího skautského oddílu a ke skautingu se hlásí i v Izraeli.

Ještě se nestalo, aby některá z mých izraelských výprav proběhla v klidu. Ani tentokrát. Jela jsem k Hance zrovna ve chvíli, kdy nějaký muslimský magor kosil obyvatele Tel Avivu na ulici Dizengoff, což je pěší zóna plná barů a restaurací. Byl předšabatový čas, lidé seděli v předzahrádkách – a byli tak snadným cílem. Na místě samém jsem naštěstí nebyla (fotografie jsem pořídila během vysílání izraelské televize), takže jsem nemusela dodržet sestřin příkaz, který napsala okamžitě po incidentu: Prosím tě, lez kanálama! A bylo proč: arabský terorista postřelil dvanáct lidí, z toho tři na následky zranění zemřeli. Jedna z mých nejhorších izraelských nocí, nespal vůbec nikdo, celý Izrael byl na nohou, esemesky jenom lítaly... PS: Araba dopadla izraelská policie druhý den ráno.

Teroristický útok na ulici Dizengoff, 7. 4. 2022

Teroristický útok na ulici Dizengoff, 7. 4. 2022

Teroristický útok na ulici Dizengoff, 7. 4. 2022

Teroristický útok na ulici Dizengoff, 7. 4. 2022

Abych výjevy z předchozí noci dostala z hlavy, odjela jsem do Jeruzaléma. V Migdal Nofim žije moje kamarádka, Lottka Mittelmanová. V koncentráku jí život zachránily ženy z Lidic: když Němci svolali Židovky a chtěli je odlifrovat do neznáma, vyměnily lidické ženy Lottčin žlutý židovský trojúhelník za červený, jaký měly na šatech ony samy – a rázem z ní byla politická vězenkyně... Její stručná biografie je k dohledání v rubrice „Osobnosti“ na tomhle webu.

Po útocích v Tel Avivu mají policisté po celé zemi pohotovost. Také v Jeruzalémě...

Lottka Mittelmanová

Cestou k Západní zdi.

Ukázka moderní architektury. Jiskřivě bílý most v kombinaci s modrou oblohou vytváří nádherný kontrast.

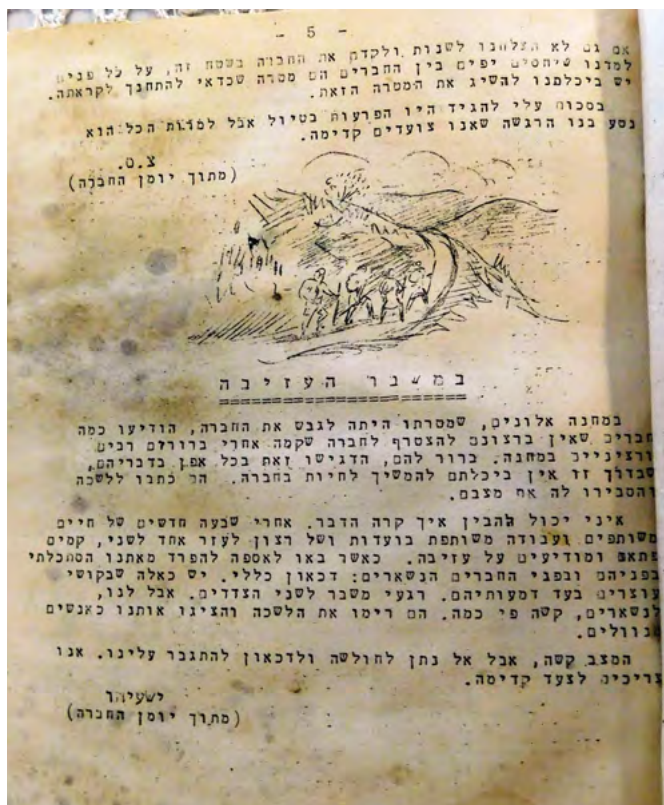
Po krátkém odpočinku zpět do práce. Do kibucu Bejt Hašita odjela v roce 1939 parta československé mládeže, aby se připravila na život v nové vlasti; výcvik trval dva roky. Několik děvčat ze skupiny našlo v Bejt Hašita své životní partnery, a tak jsem kromě archivu navštívila Ednu Heinemann, dceru jedné z dívek, které se v kibucu vdaly. Z této návštěvy se stal zásadní moment mého dubnového pobytu.

Vlevo archivářka Shosh Bar, vpravo Edna Heinemann; její předkové pocházeli z Moravské Ostravy.

S Ednou

Záznam z kroniky, kterou dva roky vedl Arje Ben Gurion, jeden z izraelských vůdců skupiny. Součástí výcviku byly pěší výpravy po celé Zemi izraelské.

Skupina se pravidelně scházela i poté, co opustila Bejt Hašita. Zvadlo na sraz po padesáti letech.

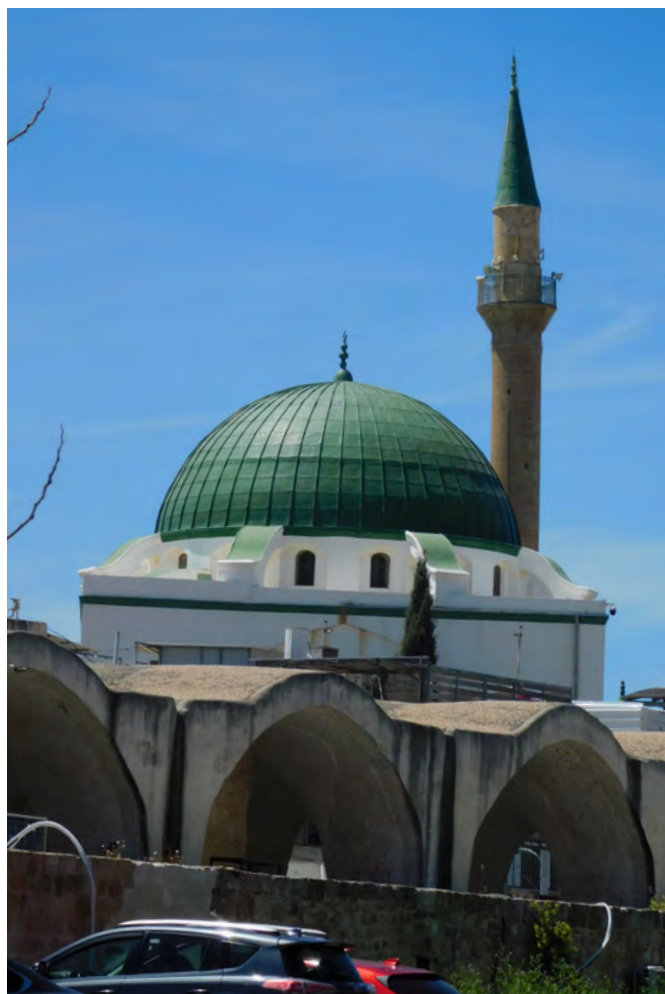
Během následujícího pobytu ve Kfar Masaryk jsem si naplánovala poznávací akci a v rámci „výcviku Saigon“, tj. abych trochu protáhla tělo, vyrazila pěšky po pobřeží do přístavního města Akko. Také tady žijí Arabové, ale nijak nepřátelští; poslední incident se zde odehrál v roce 2008. Jak praví legenda, město před čtyřmi tisíciletími založili Féniciáné a vystřídal se tady kde kdo: Řekové, křižáci, muslimové, o dobytí města se pokoušel i Napoleon, v roce 2001 bylo zařazeno mezi světové historické památky, takže za návštěvu určitě stojí.

Akko

Uličky starého města

Zelená kopule mešity Al-Jazzar je dominantou starého města.

Mohutné hradby, které roku 1799 odolaly Napoleonovu útoku. Do proslulých podzemních chodeb, ve kterých se proháněli templáři, jsem se bohužel nedostala, byly zavřené.

Nejen historii živ je člověk. Izraelská představa o malé svačince... 😊

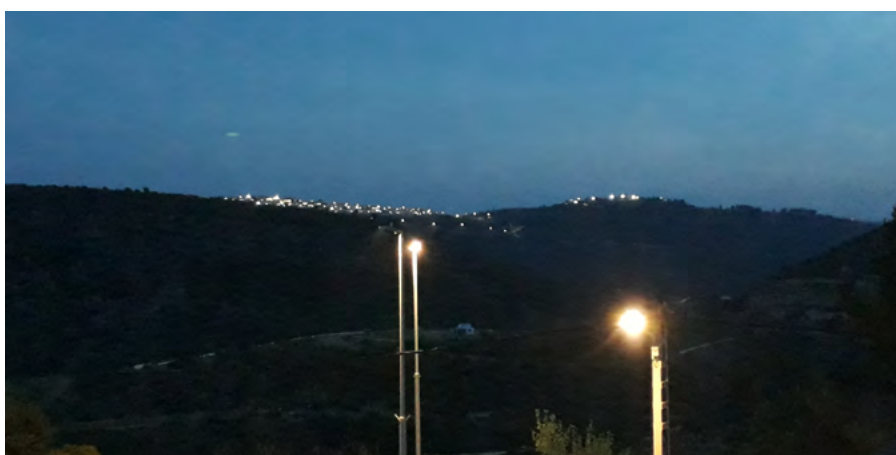
Další z nezapomenutelných zážitků představovala oslava Pesachu v osadě Nachli'el v oblasti Judey a Samaří – u svého syna tady žije moje letitá kamarádka Eva Hefer. O tomto místě se píše už v Knize Numeri (kapitola 21, verš 19). Tzv. jišuv kehilati, neboli společnou osadu zde jedenáct kilometrů za Zelenou linií založili ultraortodoxní Židé v roce 1984. Z Modi'in je to sem jen pouhých patnáct kilometrů, ale protože autobus objíždí několik podobných osad v okolí, jedu více než hodinu. Souběžně s Pesachem „běží“ Ramadán, během kterého bývají Arabové zvláště divocí, také nedávný útok v Tel Avivu je varovným signálem, a tak všude hlídají po zuby ozbrojení vojáci a občanské hlídky a při každém vjezdu do osady tahám z báglu pas. Tolik kontrol během jediné cesty jsem v Izraeli ještě nezažila. Silný moment představoval pesachový seder, když Evin syn Jiftach začal předčítat příběh vyjítí izraelských dětí z Egypta. Fotografie bohužel nemám, při podobných příležitostech se v této domácnosti fotoaparát používat nesmí.

Cesta vlakem do Modi'in

Krajina v okolí Nachli'elu je zrovna biblická. Už jen čekám, odkud se se stádem ovcí vykulí Ježíš.

V blízkosti se nachází arabské vesnice Beitillu a Kobar.

Evina psí kamarádka, malé štěně s poetickým jménem Luna.

Třetí výpravu jsem naplánovala na listopad. Na Ben Gurionově letišti mně přivítala esemeska zvěstující rozběh roamingu: „Vítejte v Palestině!“ Říkám si, které aktivistické levicové tele zkouší svoji kreativitu tímto způsobem. Palestina je geografický pojem a je všude, kam tady oko dohlédne. Ale stát Palestina? Nikdy nevznikl, byť Arabové v roce 1948 dostali stejnou šanci jako Židé. Já jsem přiletěla do Izraele. No, říkám si, že hlupáci se dnes projevují všelijak, i takhle. Vůbec celá Evropská unie se svým nárokovým dotačním socialismem skáče podle arabské píšťalky. Antisemitismus v novém hávu, ale se starým obsahem. Nic nevadí, jsme zvyklí – a tak se těším na první akci. Jdu do muzea Lechi ve společnosti Amiry Stern, někdejší ředitelky archivu v Žabotinského institutu, instituce veskrze pravicové ☺.

LISTOPAD 2022

Stala jsem se na chvíli součástí „Sternova gangu“ ☺; Amira Stern (vpravo), neteř, se ke svému příbuznému hrdě hlásí dodnes.

Hrdinové protibritského odboje Moše Barazani a Meir Feinstein, členové podzemních hnutí Lechi a Irgun, odsouzení britským vojenským tribunálem k trestu smrti oběšením, spáchali v dubnu 1947 společnou sebevraždu. Odpálili mezi sebou výbušninu ukrytou v pomeranči, který jim do vězení propašovali přátelé. Také jim je věnována část expozice.

Muzeum Lechi se nachází v domě, ve kterém roku 1942 zlikvidovali britští agenti Avrahama Sterna, vůdčí osobnost této organizace. Dobová malba

Přesunuju se do Kiryat Motzkin; v této oblasti mě čeká pár interview. A pak znovu do Beit HaŠita, kde doplňuju informace o působení české skupiny. V dubnu jsem prozkoumala archiv, ale na průzkum samotného kibucu už nezbyl čas. Vzhledem k tomu, o jak důležitou destinaci se jednalo, rozhodla jsem se to napravit. V kapse jsem navíc měla pozvání od Edny Heinemann.

*Moderní architektura
v Kiryat Motzkin.
A třicetistupňové
vedro jen to sviští.
Tomu říkám
listopad...*

V typově podobných dřevěných chatách přespávala česká mládež po příjezdu do Bejt HaŠita v roce 1939. Žádný luxus to nebyl.

Tato zděná budova stála v Bejt HaŠita už v době příchodu Čechoslováků do kibucu a sloužila jako domov pro děti. Čtvercové otvory v horní části jsou střelny.

S Ednou Heinemann u památníku obětí holocaustu v Bejt HaŠita. Také Ednini prarodiče zde mají svoji tabulku.

Všudy přítomné kryty. I v tomto kibucu jich mají dostatečné množství.

Nová výstavba v Bejt HaŠita.

Výprava na posvátnou horu Gilboa. S Ednou Heinemann.

A s Edniným synem Eranem, který na Gilboa pracuje jako kovboj.

Z Bejt HaŠita jedu za dávným kamarádem Toníkem Moťovičem, který se do dnešních dnů prohlašuje za Čechoslováka. Přežil holocaust a z Podkarpatské Rusi přišel po válce do Prahy, odkud v šedesátých letech utekl do Izraele. Tento velmi úspěšný lékař je dnes neméně úspěšným spisovatelem.

Během cesty do Kfar Saba přichází zpráva o dalším útoku v Jeruzalémě. Palestinci během ranní dopravní špičky odpálili na dvou autobusových zastávkách bomby, obětí útoku se stal mladý židovský chlapec. Palestinský teror je nepřetržitý.

Arje Ščupak, další oběť palestinského násilí.

S doktorem Antonínem Moťovičem, zakladatelem oboru dětské chirurgie v Izraeli.

Vzpomínka na mládí ze začátku čtyřicátých let minulého století: židovská mládež v Chustu na Podkarpatské Rusi. Antonín Moťovič (v gymnaziální čepičce) sedí v dolní řadě.

Bohatá spisovatelská žeň: překlady v různých jazycích.

Znovu se vracím do Nachli'elu nahoře v kopcích. Jedu slavit šabat za rodinou Evy Hefer; také ona patří ke stálícím, jejichž návštěvu nikdy nevynechám. Autobus z Modi'in jede až za dvě hodiny a tak si jdu koupit něco k jídlu do místního canyonu, jak se v Izraeli říká velkým nákupním centrem. Tam se mi dostane bohatého předšabatového požehnání, byť jde o místo, kde bych to čekala nejméně: mladá prodavačka mi podává šavarmu a v krabičce tchinu a doprovodí to přáním v jidiš: gut šábes... Najednou mám před očima tisíce východoevropských židovských rodin v době před válkou, které se shromažďovaly u svátečních stolů, aby oslavily příchod šabatu, aniž by tušily, co je v blízké budoucnosti čeká... Stojím tam jako zkamenělá, neschopná balíček převzít. U nás na jižní Moravě se říká: stojí tam jako tvrdé Y.

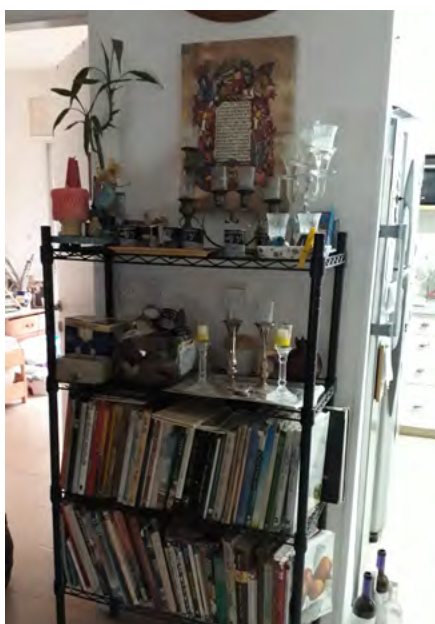
A to ještě netuším, co mě čeká v samotném Nachli'elu, byť zážitek je to veselejší: vždycky jsem od svých přátel slyšela o čestné funkci zvané šábes goj. Jde o nežidovského pomocníka, který v sobotu chodí do židovských domácností vykonávat práce, které jsou pobožným Židům v tento den zapovězeny. Sobota je pro pobožné Židy dnem odpočinku, v podstatě se jedná o příkaz, ale nežidů se tento příkaz netýká. A tak když ráno zaklepe soused s tím, že jim vypadla elektrika (shodou okolností je to muž, kterého jsem se při příjezdu dotazovala na název ulice, abych náhodou nezabloudila, kam nemám), nastupuju tuto čestnou službu já, protože jiný nežid se v domácnosti Heferových nenachází 😊. A tak nahazuju pojistky, startuju kotel na horkou vodu, pouštím elektrická kamna a za odměnu se shromažďuje celá rodina, aby poděkovala...

Výrazná změna oproti počasí na pobřeží: pohled z autobusu během cesty do kopců, kde lilo jako z konve.

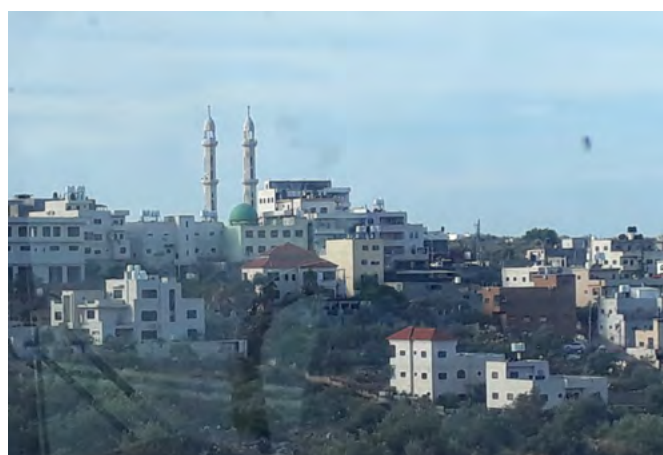
Eva Hefer se svou indickou pomocnicí.

Místo, na kterém se rozsvěcují šabatové svíce. Víc fotek ze šabatu bohužel nemám, v tento den se u pobožných Židů žádné fotoaparáty ani mobily používat nesmí.

V neděli ráno se vracím z kopců a jedu na letiště. Všude kolem vyskakují tyto obrázky.

Fotím pouze z bezpečí autobusu. I když je otázkou, co tady představuje bezpečí...

...když během nedávného útoku v Jeruzalémě jeden z autobusů vypadal takhle...

Odlétám z tohoto kousku světa, kde mír nejspíš nikdy nebude domovem. Židé jsou trnem v oku nejenom arabskému okolí, ale také evropským progresivistům. A nejenom jim. Antisemitismus se převlékl za antisionismus a jede se dál močalem černým kolem bílých skal... Přesto, a nebo právě proto, považuju Izrael za svůj druhý domov, i když mi v žilách neproudí ani kapka židovské krve. I když... co já vím?